

2. OSNOVNA ŠOLA SLOVENSKA BISTRICA

SREBRNI LASJE IN ZLATO SRCE – ODNOSI MED TREMI GENERACIJAMI

sociologija
raziskovalna naloga

Avtorici: Nika Fajs
Anika Kropf

Mentorica: Sara Lešnik Cveček

Slovenska Bistrica, 2016

ZAHVALA

Zahvaljujeva se mentorici Sara Lešnik Cveček, ki naju je vodila in spodbujala pri pripravi raziskovalne naloge. Z nama je delila tudi svoje izkušnje in nasvete.

Hvala tudi vsem učencem naše šole, babicam, dedkom in staršem, ki so nama zaupali svoje mnenje in z izpolnitvijo ankete pripomogli k boljšim rezultatom.

Tako daleč pa ne bi prišli brez spodbude najine družine, prijateljev in seveda starih staršev (ki so rekli, da bodo z veseljem prebrali najino raziskovalno nalogo).

POVZETEK

Družina poleg staršev in otrok v širšem pogledu vključuje tudi dedke in babice. Le-ti igrajo pomembno vlogo v življenju vnukov. Lahko so ljubeči skrbniki, ki nudijo pomoč in podporo, zavezniki, mentorji, pripovedovalci zgodb in zgodovinarji. V nekaterih primerih so lahko tudi nadomestek staršev.

Za to raziskovalno nalogo sva se odločili, ker so nama zanimivi pogledi na odnose v družini. Naloga raziskuje pomen vloge starih staršev v družini in odnose med starimi starši, starši in vnuki.

Zanimalo naju je, ali stari starši svoje vnuke razvajajo in kaj na to rečejo starši, ali starši potrebujejo pomoč babic in dedkov ali pa gledajo na pomoč kot na vmešavanje v vzgojo, ali si babice in dedki želijo več časa preživeti z vnuki.

V ta namen sva za učence (vnuke), starše in stare starše pripravili tri ankete. S pomočjo le-teh sva pridobili rezultate, ki so potrdili ali ovrgli najine hipoteze.

Iz analize anket in intervjuja sva ugotovili, da so stari starši in vnuki zelo navezani drug na drugega. Presenetila naju je, da stari starši vnukov ne razvajajo, ampak jim postavljajo meje obnašanja. Starši pa se raje napotijo k svojim staršem po nasvet o vzgoji. Izkazalo se je tudi, da imajo starši in vnuki lepe in pozitivne asociacije, ko slišijo besedno zvezo »stari starši«. Vsi pa ne mislijo, da imajo babice in dedki velik pomen v življenju anketiranih staršev in vnukov.

Ključne besede: stari starši, vnuki, odnosi, razvajanje, vzgoja

KAZALO VSEBINE

POVZETEK	3
1 UVOD	6
2 TEORETIČNI DEL	7
3 RAZISKOVALNI DEL	8
3.1 Metode raziskovalnega dela	8
3.1.1 Iskanje virov	8
3.1.2 Metoda anketiranja	8
3.1.3 Statistična metoda	8
3.2 Rezultati	8
3.2.1 Kdo so bili anketiranci?	8
3.2.2 Starši in stari starši o nasvetih o vzgoji	9
3.2.3 Preživljanje časa z vnuki	9
3.2.4 Postavljanje meja vnukom	10
3.2.5 Vloga in pomen starih staršev v življenju vnukov	10
3.2.6 Asociacije na besedno zvezo »stari starši« pri starših	11
3.2.7 Asociacije vnukov na besedo babica ali dedek	11
3.2.8 Asociacije starih staršev na besedo vnuk	12
3.2.9 Nasveti o vzgoji in zaupanje starih staršev do svojih otrok	13
3.2.10 Stari starši in vzgojne težave	13
3.2.11 Stiki starih staršev z vnuki	14
3.2.12 Stiki vnukov s starimi starši	14
3.2.13 Stiki starih staršev in staršev	15
3.2.14 Stari starši in potrpežljivost do vnukov	15
3.2.15 Stari starši in vzgled po mnenju staršev	16
3.2.16 Starši kot otroci in njihovo preživljanje časa s starimi starši	16
3.2.17 Stari starši kot prva izbira pri varstvu vnukov	17
3.2.18 Preživljanje časa pri babici ali dedku	17
3.2.19 Želje vnukov po preživljanju časa s starimi starši	18
3.2.20 Kaj vnuki želijo starim staršem	18
4 RAZPRAVA IN ZAKLJUČEK	20
5 VIRI IN LITERATURA	22
6 PRILOGE	23
6.1 Anketa za učence (vnuke)	23
6.2 Anketa za starše	24
6.3 Anketa za stare starše	25

KAZALO SLIK

Slika 1: Število anketirancev -----	8
Slika 2: Ali kdaj za nasvet o vzgoji vprašate svoje starše? -----	9
Slika 3: Ali bi z vnuki radi preživeli več časa? -----	9
Slika 4: Ali vnukom postavljate meje? -----	10
Slika 5: Kako ocenjuješ vlogo/pomen starih staršev v tvojem življenju? -----	10
Slika 6: Na kaj pomislite, ko slišite besedno zvezo stari starši? -----	11
Slika 7: Na kaj pomisliš, ko slišiš besedo babica/dedek? -----	11
Slika 8: Na kaj pomislite, ko slišite besedo vnuk? -----	12
Slika 9: Nasveti o vzgoji -----	13
Slika 10: Kako odreagirajo stari starši, če nastanejo vzgojne težave? -----	13
Slika 11: Kolikokrat na teden imate stike z vnuki? -----	14
Slika 12: Kolikokrat na teden imaš stike z babico/dedkom? -----	14
Slika 13: Kolikokrat na teden imate stike z otrokovimi starimi starši? -----	15
Slika 14: Ali ste mnenja, da ste z vnuki bolj potrpežljivi, kot ste bili z lastnimi otroki? -----	15
Slika 15: Ali mislite, da so stari starši dober vzgled vnukom? -----	16
Slika 16: Ali ste kot otrok veliko časa preživeli s starimi starši? -----	16
Slika 17: Ali so stari starši vaša prva izbira za varstvo otrok? -----	17
Slika 18: Kaj počneš, ko si pri babici/dedku? -----	17
Slika 19: Ali želiš s starimi starši preživeti več časa? -----	18
Slika 20: Kaj želite svojim starim staršem? -----	18
Slika 21: Babica in dedek -----	19

1 UVOD

Stari starši. Ta besedna zveza lahko ima velik pomen. Za naju ga ima. Zakaj? Mogoče zaradi dobre hrane, prijaznih besed ali pa razvajanja? Ampak ali so otroci današnjih generacij še vedno tako povezani s starimi starši ali jih je prevzela tehnologija? Ali so stari starši še vedno pomemben del družine in kakšen je njihov odnos do staršev in vnukov.

Statistični urad Republike Slovenije kaže, da se prebivalstvo zaradi upadanja rojstev in daljšanja življenjske dobe prebivalstvo stara. (Statistični urad Republike Slovenije, 2015)

Vloga starih staršev v življenju družin je različna. Starši svoje otroke vzgajajo, stari starši pa včasih sodelujejo pri kakšni neumnosti ali pa jih samo razvajajo. (Hergula, 2015)

Čeprav je o tej temi že bilo napisanih veliko člankov, knjig in raziskovalnih nalog, je tema še vedno aktualna.

Za to raziskovalno nalogo sva se odločili zaradi dobrega odnosa z najinimi starimi starši. Zanimalo naju je, ali so tudi drugi otroci – vnuki deležni takega odnosa in medsebojnih vezi. Na odločitev o raziskovalni nalogi pa je vplivala tudi vloga babic in dedkov v najinem življenju.

Namen naloge je ugotoviti, kakšna je vloga starih staršev v (razširjeni) družini, kakšen odnos imajo stari starši in starši pri vzgoji otrok in kakšen odnos imajo vnuki in stari starši. So vezi med njimi še vedno močne, čeprav živimo v času, v katerem vlada tehnologija, ko je vse manj pristnih stikov med ljudmi.

Najina raziskovalna naloga ima naslov »Srebrni lasje in zlato srce – odnosi med tremi generacijami«. S tem že na začetku predvidevava, da imajo stari starši pri odnosu med tremi generacijami »zlato srce«.

Najino glavno raziskovalno vprašanje naslednje: Kakšen je odnos med starimi starši in vnuki?

Postavili pa sva si tudi naslednje hipoteze:

HIPOTEZA 1: Stari starši vnukom ne postavljajo mej.

HIPOTEZA 2: Stari starši bi radi preživeli več časa z vnuki.

HIPOTEZA 3: Starši iščejo nasvet o vzgoji pri svojih starših.

HIPOTEZA 4: Stari starši imajo pomemben pomen v vnukovem življenju.

HIPOTEZA 5: Ob besedni zvezi »stari starši« imamo lepe in pozitivne asociacije.

2 TEORETIČNI DEL

Po definiciji Slovarja slovenskega knjižnega jezika je družina skupina ljudi, ki jih vežejo sorodstvene vezi. Starša sta moški in ženska v odnosu do svojega otroka, stari starši so starši očeta ali matere otroka. Vnuki so sinovi ali hčerini otroci.

Kakšno vlogo imajo stari starši v družini? Kakšen odnos imajo vnuki in stari starši?

Vloga starih staršev je zelo pomembna, saj v večini družin največkrat priskočijo na pomoč. Po navadi pomagajo zato, da bi lahko preživeli več časa s svojimi vnuki in jim tako namenili več svojega časa in ljubezni. Babice in dedki so pomembni še zato, ker so bogat vir informacij in imajo zelo veliko življenjskih izkušenj. (Korinšek, 2013)

Odnos med stariimi starši in vnuki je drugačen od odnosa med starši in otroci (vnuki), po navadi starši vzgajajo in kaznujejo, stari starši so prizanesljivejši, popravljajo napake, ki so jih naredili pri vzgoji svojih otrok. Za marsikaterega starega starša je to enkratna možnost, da se lahko mirno posveti otrokom, vnukom, brez omejevanja in ukazovanja. To pa je odvisno od organizacije v družini in medsebojnih odnosov. (Jakič, 2013)

Pomembno je, da stari starši svojim otrokom prepustijo vzgojo vnukov, vseeno pa jim nudijo spodbudo, nasvete in svoje znanje, ne da bi pri tem bili vsiljivi. Čeprav številni starši najprej pomislijo na svoje starše – stare starše, ko potrebujejo kakšen nasvet, je za deljenje nasvetov in grajenje dobrih odnosov pomembna predvsem dobra komunikacija. (Lekše, 2015)

Ali dedki in babice razvajajo?

Kaj pravzaprav je razvajanje? Razvajanje pomeni, da stari starši spreminjajo dobre navade otrok, ki so jih naučili starši, ali jih zanemarijo, ko jih je otrok že osvojil. (Hergula, 2015)

Med primeri razvajanja je tudi opravljanje otrokovih dolžnosti, kot so naloge in opravila. Sem spada pospravljanje igrač in pisanje vnukovih domačih nalog. Če otroka tako razvajajo, v prihodnosti brez pomoči ne bo znal poskrbeti zase. Velika težava razvajanja je tudi takojšnja ugoditev zahtev materialnih stvari, saj se otrok s tem ne nauči potruditi se za stvari, ki jih v življenju želi. (prav tam)

Za naju je razvajanje predvsem to, da stari starši otrokom dovolijo početi stvari, s katerimi se starši ne bi strinjali. Dopustno pa je le, če starši dajo dovoljenje in se strinjajo s prilagajanjem pravil.

3 RAZISKOVALNI DEL

3.1 Metode raziskovalnega dela

3.1.1 Iskanje virov

Pisno gradivo za najino temo raziskovalne naloge sva našli v knjigah, revijah in na spletu.

3.1.2 Metoda anketiranja

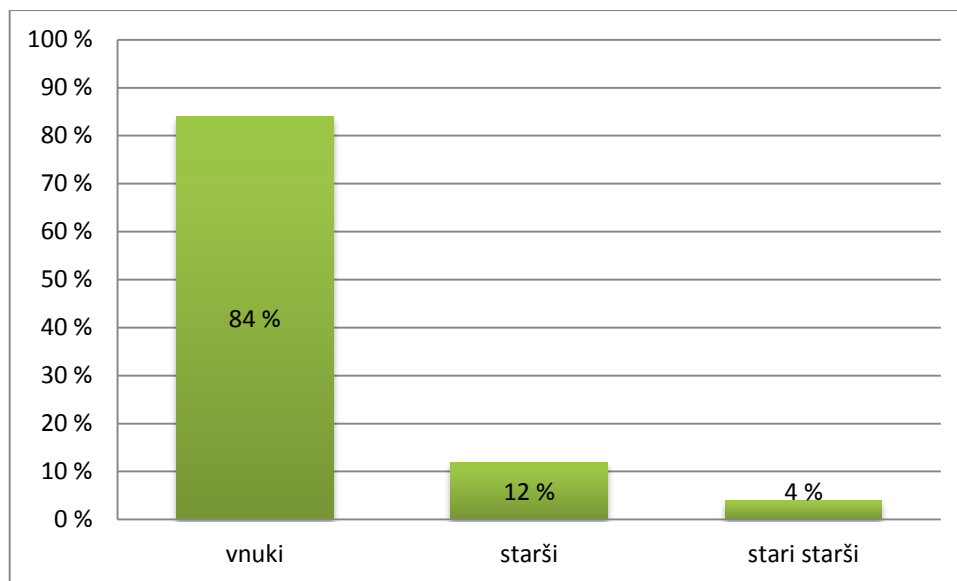
Uporabili sva metodo anketiranja in s tem pripravili tri ankete. Ankete so izpolnjevali učenci naše šole, in sicer od 3. do 9. razreda s pomočjo spletne ankete »EnKlikAnketa«. Anketirali pa sva tudi starše učencev naše šole ter njihove babice in dedke, njihova anketa pa je bila natisnjena na list.

3.1.3 Statistična metoda

Iz zbranih odgovorov anket sva dobili rezultate s pomočjo spletnega orodja, ki je sestavni del »EnKlikAnkete«. Pri oblikovanju grafov pa sva si tudi pomagali z računalniškim orodjem Excel.

3.2 Rezultati

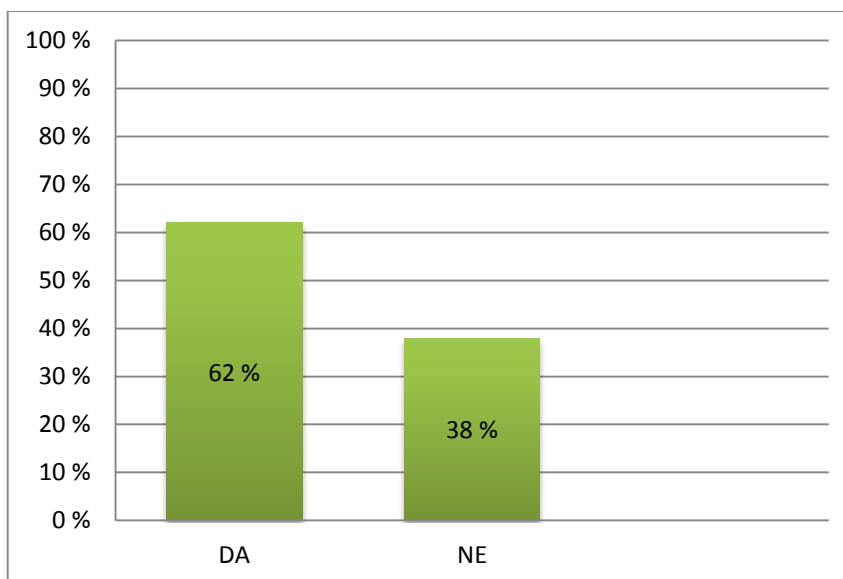
3.2.1 Kdo so bili anketiranci?

Slika 1: Število anketirancev

Anketo je rešilo 152 učencev ali 84 % vseh anketiranih. 21 vprašanih ali 12 % je bilo staršev, 10 anketiranih ali 4 % je bilo starih staršev. Učenci so reševali anketo preko spleta, ostalim anketirancem pa sva ankete razdelili.

3.2.2 Starši in stari starši o nasvetih o vzgoji

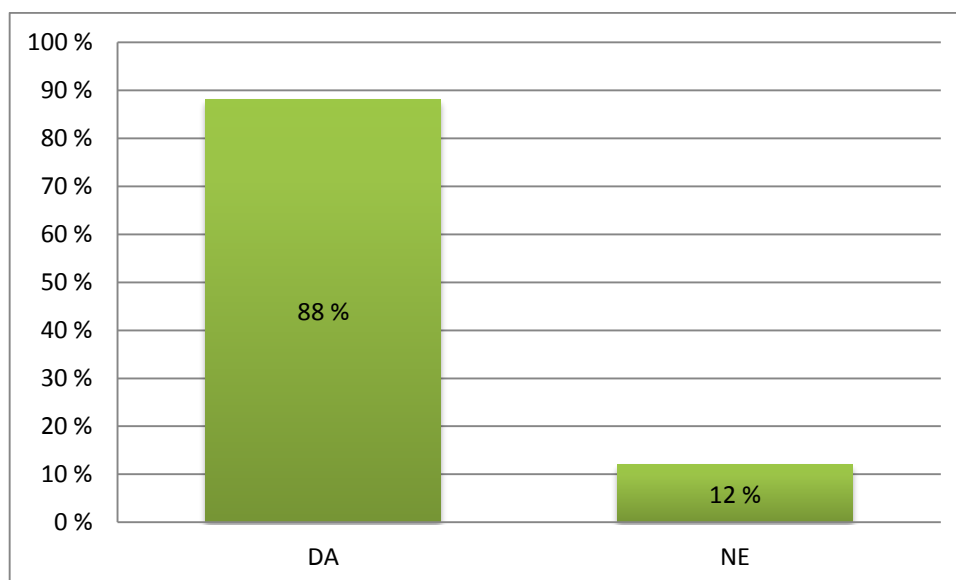

Slika 2: Ali kdaj za nasvet o vzgoji vprašate svoje starše?

Graf na sliki 2 prikazuje odgovore staršev na vprašanje, ali kdaj za nasvet o vzgoji vprašajo svoje starše. S tem sva potrdili najino hipotezo 1, ki se je glasila, da starši iščejo nasvete o vzgoji pri svojih starših, saj je 62 % vprašanih staršev odgovorilo z da, 38 % vprašanih pa je odgovorilo ne.

Rezultat naju je presenetil, saj sva pričakovali, da bo večji odstotek vprašanih izbralo odgovor da.

3.2.3 Preživljanje časa z vnuki

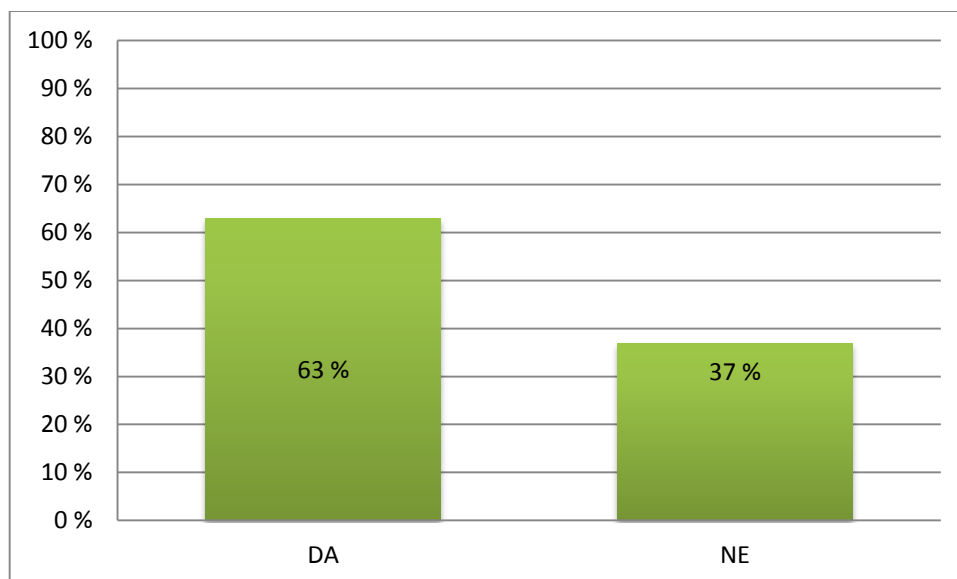

Slika 3: Ali bi z vnuki radi preživeli več časa?

Graf prikazuje odgovore starih staršev na vprašanje, ali bi z vnuki radi preživeli več časa. 88 % vprašanih starih staršev je na vprašanje odgovorilo da, 11 % pa je odgovorilo ne.

Potrdili sva tudi najino hipotezo 2, da si stari starši želijo preživeti več časa z vnuki.

3.2.4 Postavljanje meja vnukom

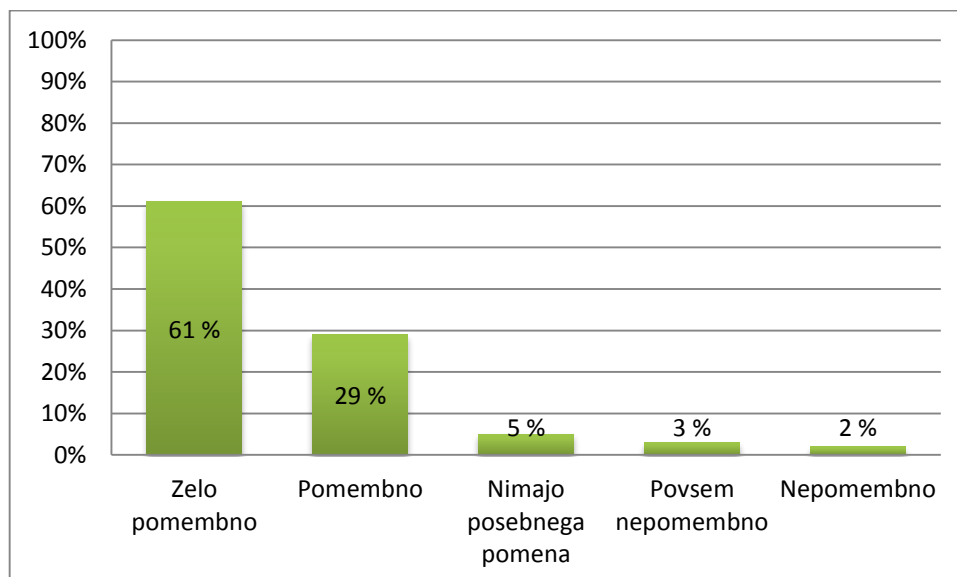
Slika 4: Ali vnukom postavljate meje?

Graf prikazuje odgovore na vprašanje, ali stari starši vnukom postavljajo meje. 63 % vprašanih starih staršev je odgovorilo da, 37 % starih staršev pa je odgovorilo ne.

S tem grafom sva si pomagali pri najini prvi hipotezi, da stari starši vnukom ne postavljajo mej.

Hipoteza ni bila potrjena, saj je anketa pokazala, da 63 % vprašanih starih staršev svojim vnukom postavlja meje. To naju je presenetilo, saj sva pričakovali, da babice in dedki svoje vnuke razvajajo in jim popuščajo pri stvareh, pri katerih jih starši omejujejo.

3.2.5 Vloga in pomen starih staršev v življenju vnukov

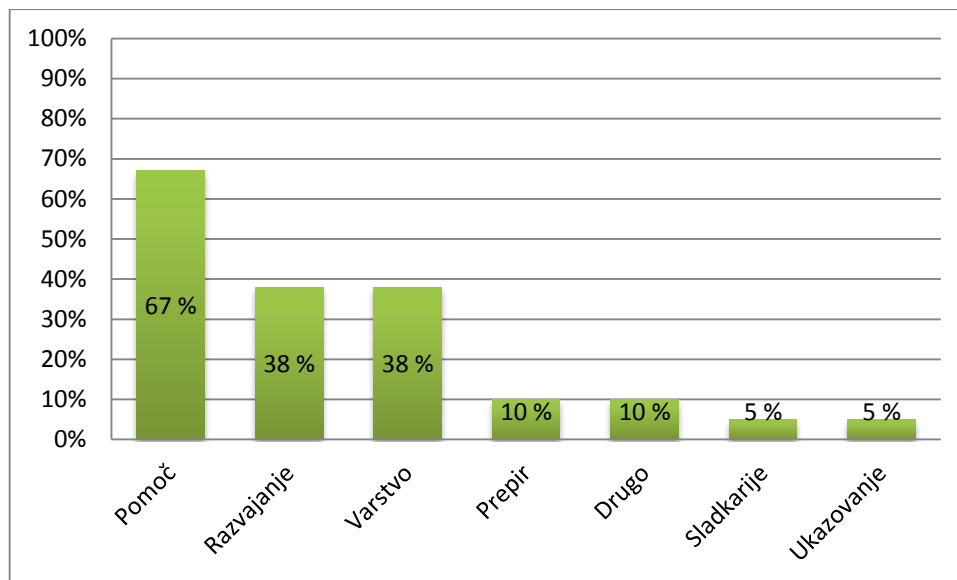

Slika 5: Kako ocenjuješ vlogo/pomen starih staršev v tvojem življenju?

Graf prikazuje oceno vnukov o vlogi in pomenu starih staršev v njihovem življenju. 61 % učencev je odgovorilo, da je ta vloga zelo pomembna, 29 % jih je odgovorilo, da je ta vloga pomembna. 5 % učencev meni, da stari starši nimajo posebnega pomena v njihovem življenju. 3 % so odgovorili, da je ta vloga povsem nepomembna, 2 % učencev je odgovorilo, da je ta vloga nepomembna.

S tem potrjujeva tudi hipotezo 4. Stari starši imajo pomemben pomen v vnukovem življenju, saj je večina učencev, kar 61 %, vlogo starih staršev v njihovem življenju ocenila kot zelo pomembno. To naju ni presenetilo, saj bi tudi po lastnih izkušnjah izbrale enako oceno.

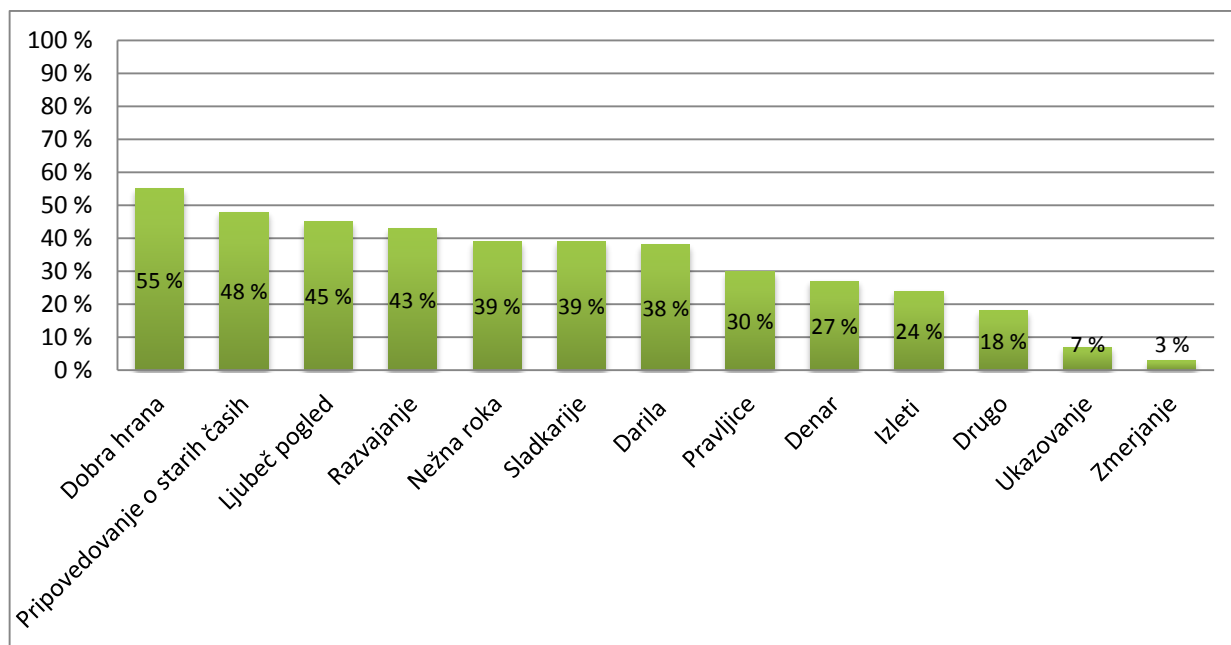
3.2.6 Asociacije na besedno zvezo »stari starši« pri starših

Slika 6: Na kaj pomislite, ko slišite besedno zvezo stari starši?

Pri tem anketnem vprašanju je bilo možnih več odgovorov. Graf prikazuje odgovore na vprašanje: Na kaj pomislite, ko slišite besedno zvezo stari starši? 67 % anketiranih staršev je izbralo pomoč, ta odgovor je tudi bil najpogosteje izbran. 38 % staršev je obkrožilo razvajanje, 38 % staršev je izbralo varstvo, 5 % vprašanih pa je izbralo sladkarije, 10 % je odgovorilo prepri, 5 % staršev pa je obkrožilo ukazovanje. 10 % je izbralo izbirno možnost drugo in pod to napisalo: spomini na mojo babico, postavljanje meja in spoštovanje.

3.2.7 Asociacije vnukov na besedo babica ali dedek

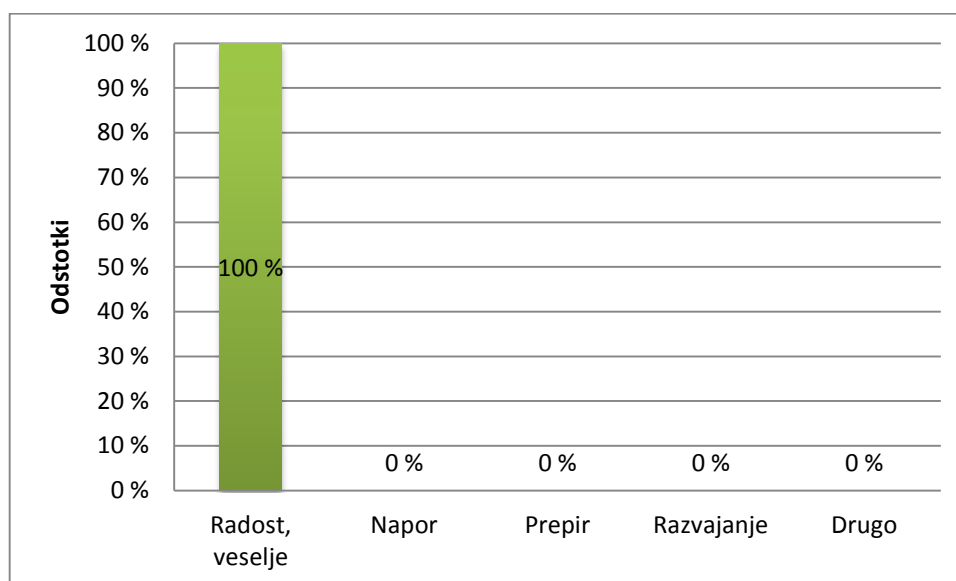

Slika 7: Na kaj pomisliš, ko slišiš besedo babica/dedek?

Pri tem anketnem vprašanju je bilo možnih več odgovorov. Graf prikazuje najpogosteje izbrane odgovore na vprašanje, na kaj vnuki pomislijo, ko slišijo besedo babica/dedek. Večina je pomislila na dobre stvari, kot so dobra hrana (55 % izbranih odgovorov), pripovedovanje o starih časih (48 % izbranih odgovorov), ljubeč pogled (45 % izbranih odgovorov), razvajanje (43 % odgovorov), nežna roka (39 % odgovorov), sladkarije (39 % odgovorov), darila (38 % izbranih odgovorov), pravlјice (30 % izbranih odgovorov), denar (27 % izbranih odgovorov), izleti (24 % izbranih odgovorov). 7 % učencev je izbralo ukazovanje, 3 % učencev so izbrali zmerjanje. 18 % vprašanih učencev pa je izbralo odgovor drugo, pod katerega so napisali: družabne igre, delo, družina, igrače, zanimivo popoldne ...

Ob besedni zvezi »stari starši« imamo lepe in dobre asociacije. To je bila najina peta hipoteza. Rezultati ankete to potrdili, saj je večina učencev povezala besedo stari starši s stvarmi, kot so pripovedovanje o starih časih, ljubeč pogled, nežna roka, dobra hrana, izleti in drugo. Nekaj učencev je sicer izbralo negativne stvari, kot so zmerjanje in ukazovanje, a so bili v manjšini.

3.2.8 Asociacije starih staršev na besedo vnuk

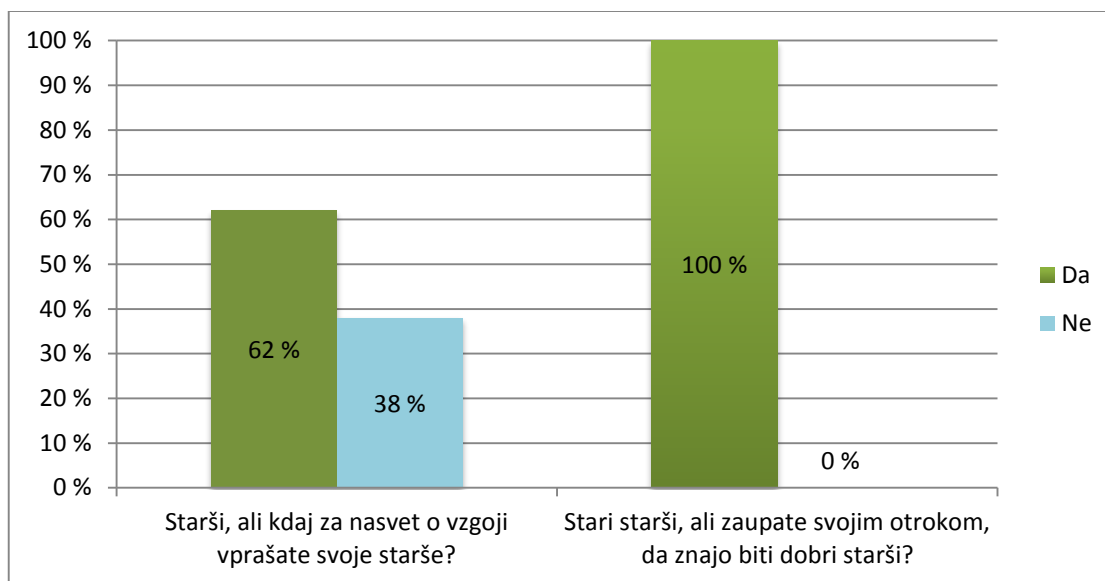

Slika 8: Na kaj pomislite, ko slišite besedo vnuk?

Graf prikazuje odgovore starih staršev na vprašanje, na kaj pomislijo, ko slišijo besedo vnuk. Vsi anketiranci (oziroma 100 %) starih staršev je izbralo odgovor radost, veselje.

To naju ni presenetilo, saj se nama zdi, da bi jih morali vsi vnuki oziroma otroci spoštovati in jim pomagati. Veseli sva, da ob besedi vnuki stari starši pomislijo na lepe stvari.

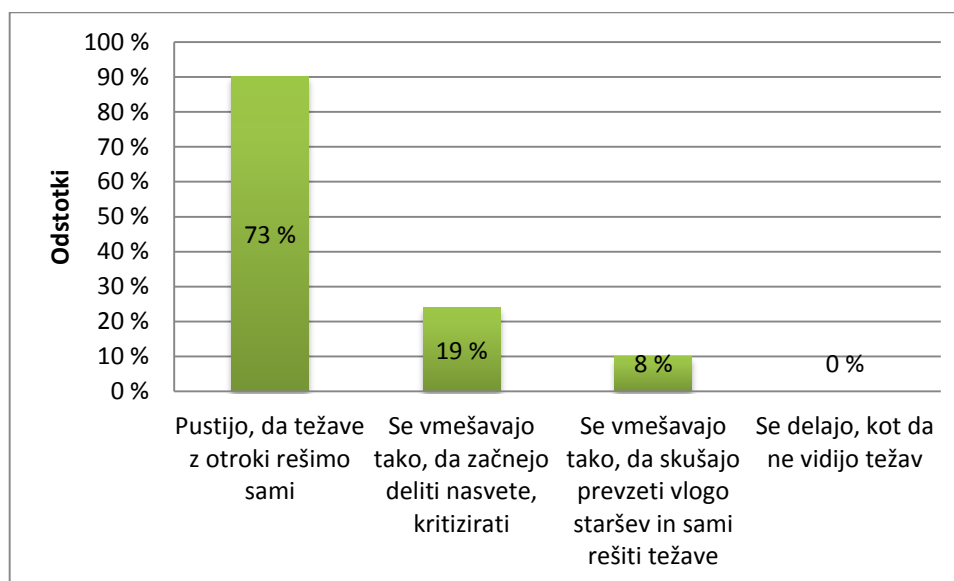
3.2.9 Nasveti o vzgoji in zaupanje starih staršev do svojih otrok

Slika 9: Nasveti o vzgoji

Graf prikazuje primerjavo dveh anketnih vprašanj. Na prvo so starši odgovarjali že v podrazdelku 3.2.2. Na drugo vprašanje, ali stari starši zaupajo svojim otrokom, da znajo biti dobri starši, so odgovarjali stari starši. Ugotovili sva, da 62 % vprašanih staršev išče nasvete pri svojih starših, 38 % pa jih išče drugje. Rezultat je pokazal tudi, da vsi anketirani stari starši zaupajo svojim otrokom, da znajo biti dobri starši.

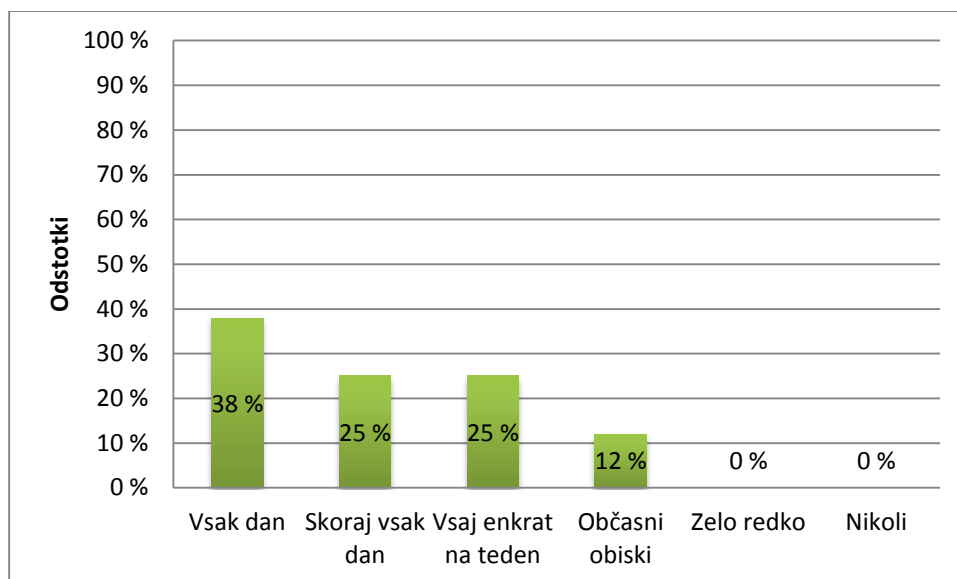
3.2.10 Stari starši in vzgojne težave

Slika 10: Kako odreagirajo stari starši, če nastanejo vzgojne težave?

Graf prikazuje odgovore staršev na vprašanje, kako odreagirajo stari starši, če nastanejo vzgojne težave. Nihče izmed staršev ni izbral odgovora, da se delajo, kot da ne vidijo težav. 19 % vprašanih je odgovorilo, da se stari starši vmešavajo tako, da začnejo deliti nasvete in kritizirati. 8 % staršev je odgovorilo, da se stari starši vmešavajo tako, da poskušajo prevzeti vlogo staršev in sami rešiti težave. 73 % vprašanih je izbralo odgovor, da jim stari starši pustijo, da težave rešijo sami.

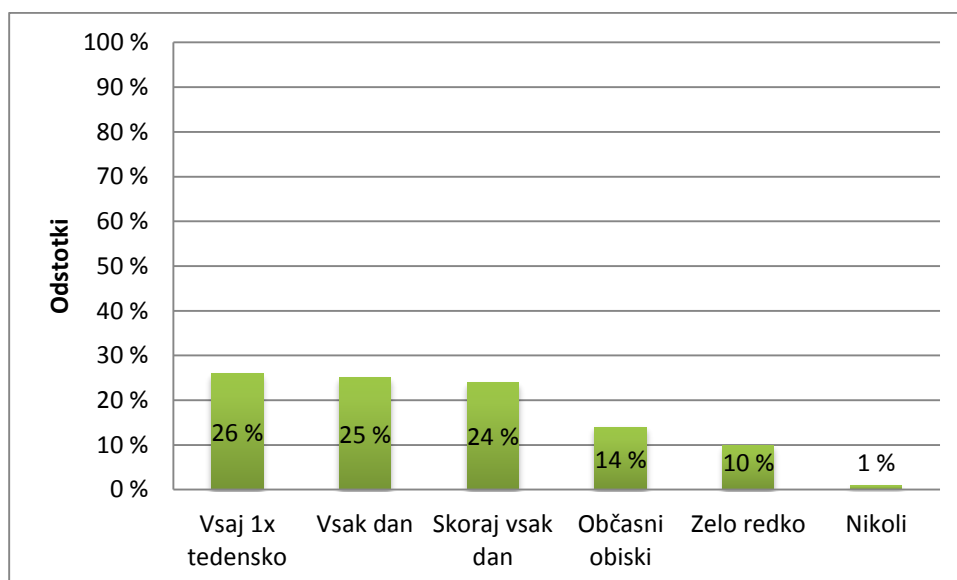
3.2.11 Stiki starih staršev z vnuki

Slika 11: Kolikokrat na teden imate stike z vnuki?

Graf prikazuje odgovore starih staršev na vprašanje, kolikokrat na teden imajo stari starši stike z vnuki. 38 % vprašanih se z vnuki videvajo vsak dan, 25 % vprašanih videva svoje vnuke skoraj vsak dan, 25 % videva vnuke enkrat tedensko, 12 % vprašanih pa se z vnuki občasno obiskuje. Nihče od anketiranih starih staršev ni izbral odgovorov, da se z vnuki vidi zelo redko ali nikoli.

3.2.12 Stiki vnukov s starimi starši

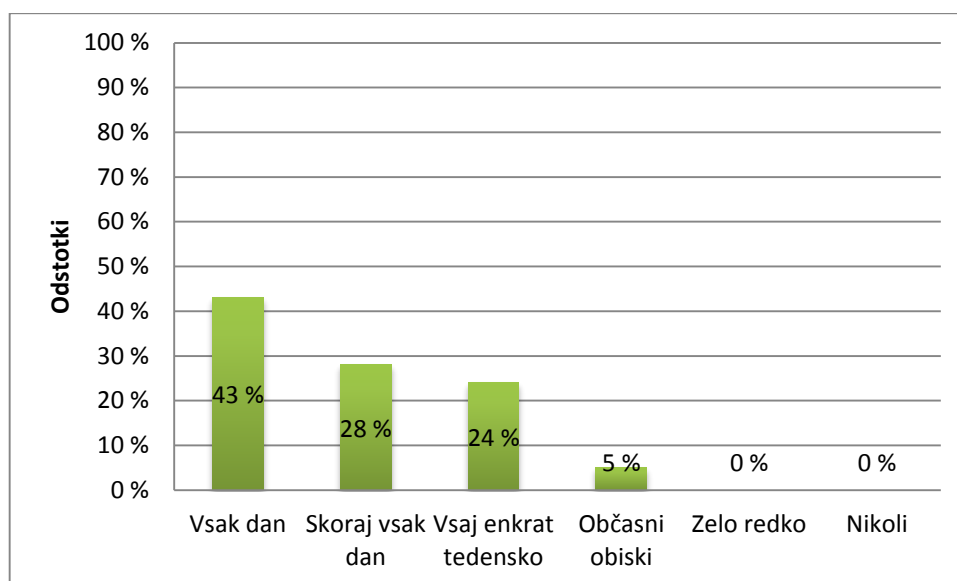

Slika 12: Kolikokrat na teden imaš stike z babico/dedkom?

Graf prikazuje odgovore na vprašanje, kolikokrat na teden imajo vnuki stike z babico ali dedkom. Za odgovor vsaj enkrat tedensko se je odločilo 26 % anketiranih. 25 % učencev je izbralo odgovor vsak dan. Skoraj vsak dan je izbralo oziroma 24 % učencev. Občasne obiske je izbralo 14 %, 10 % učencev je izbralo odgovor zelo redko. Na zadnji možni odgovor, na katerega sva pričakovali, da ga nihče ne bo izbral, je izbral 1 % anketirancev.

Velika večina vnukov ima stike s starimi starši vsak dan ali skoraj vsak dan.

3.2.13 Stiki starih staršev in staršev

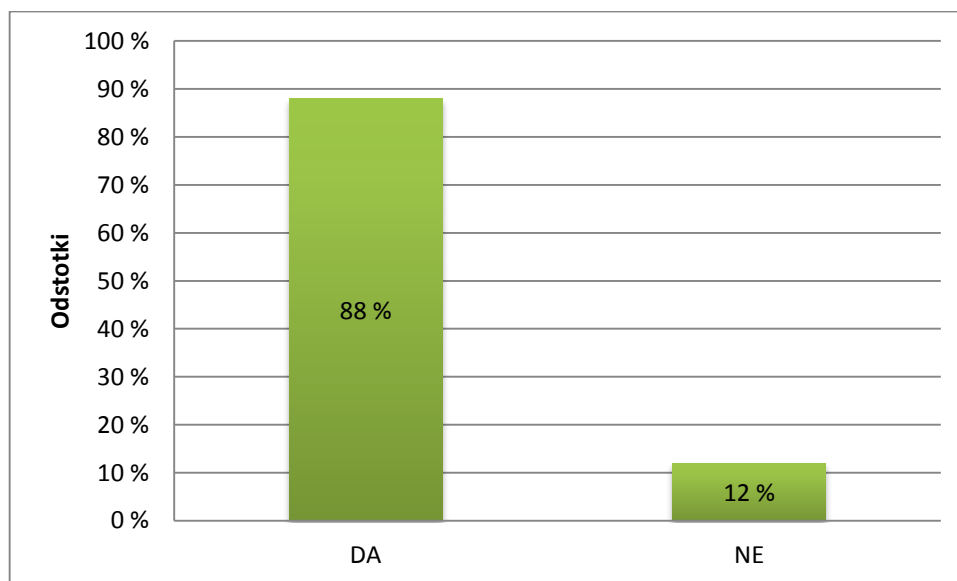

Slika 13: Kolikokrat na teden imate stike z otrokovimi starimi starši?

Graf prikazuje odgovore anketiranih staršev na vprašanje, kolikokrat na teden imajo stike z otrokovimi starimi starši. 43 % staršev je izbralo odgovor vsak dan. 28 % vprašanih se s starimi starši videva skoraj vsak dan, 24 % je izbralo odgovor vsaj enkrat tedensko, 5 % pa svoje starše obiskuje občasno.

Tako se vnuki (iz podrazdelka 3.2.11) in starši (iz podrazdelka 3.2.12) z dedki in babicami v večini videvajo vsak dan.

3.2.14 Stari starši in potrpežljivost do vnukov

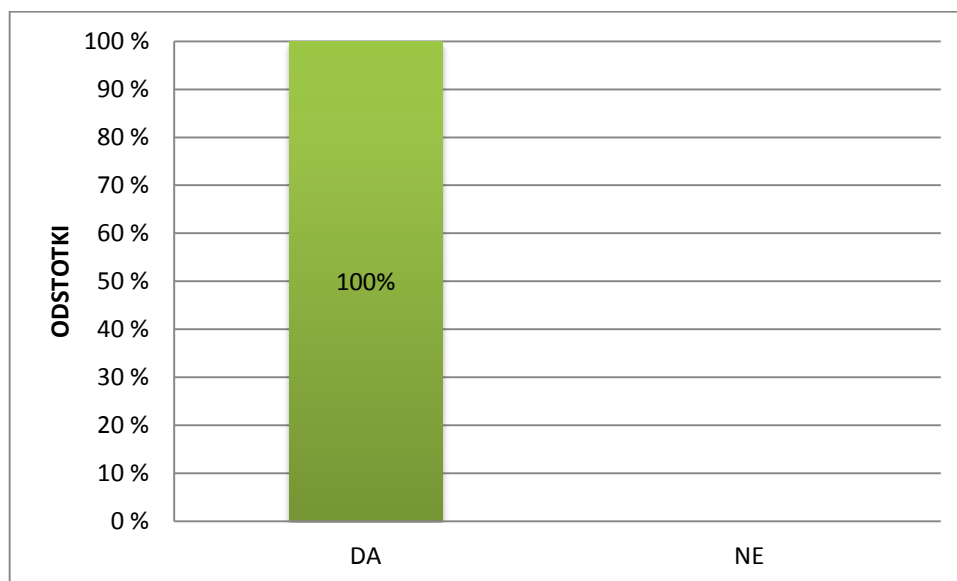

Slika 14: Ali ste mnenja, da ste z vnuki bolj potrpežljivi, kot ste bili z lastnimi otroki?

Graf prikazuje odgovore starih staršev na vprašanje, ali so mnenja, da so z vnuki bolj potrpežljivi, kot so bili z lastnimi otroki. 88 % je izbralo odgovor da, 12 % pa je izbralo odgovor ne.

Ta rezultat naju ni presenetil, saj sva ga po prebrani literaturi tudi pričakovali.

3.2.15 Stari starši in vzgled po mnenju staršev

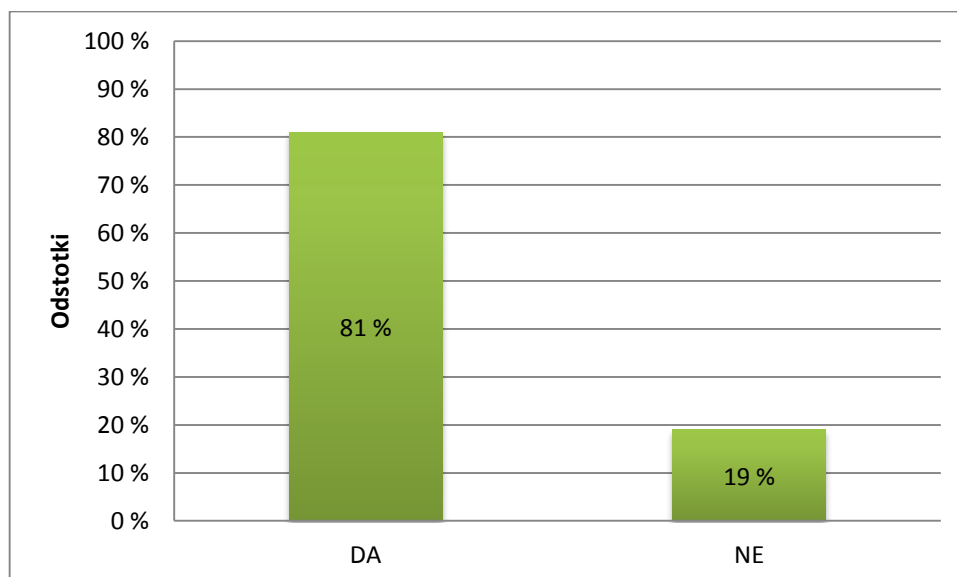

Slika 15: Ali mislite, da so stari starši dober vzgled vnukom?

Graf prikazuje odgovore na vprašanje, ali starši menijo, da so stari starši dober vzgled otrokom. Vsi vprašani (oziroma 100 %) so odgovorili pritrdilno, kar pomeni, da se vsi strinjajo, da stari starši vnukom dajejo dobre vzgled.

Tudi midve bi se strinjali s tem. Najine babice in dedki se radi pošalijo, vendar nama predstavljajo velike vzornike.

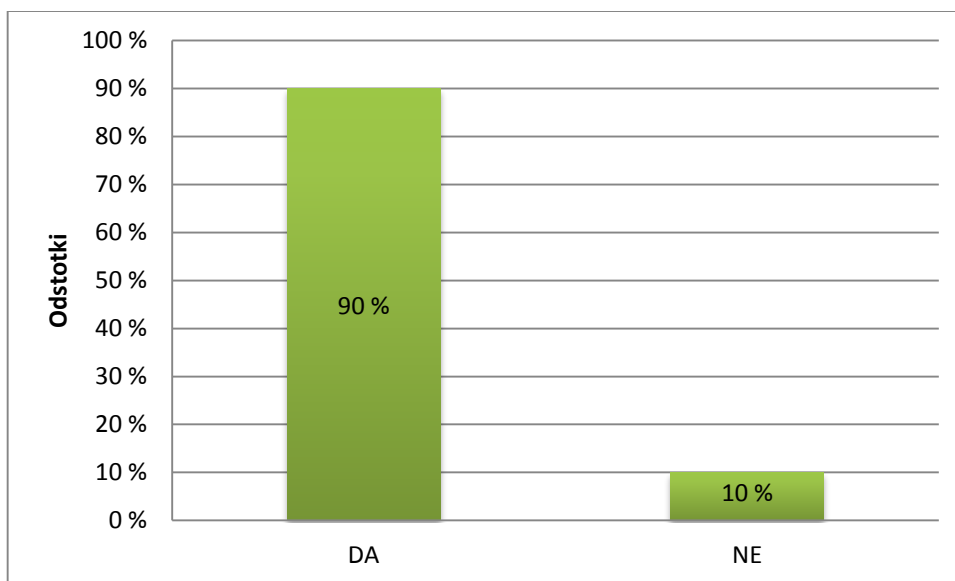
3.2.16 Starši kot otroci in njihovo preživljanje časa s starimi starši

Slika 16: Ali ste kot otrok veliko časa preživeli s starimi starši?

Graf prikazuje odgovore staršev na vprašanje, ali so kot otrok veliko časa preživeli s svojimi starimi starši. 81 % anketiranih je veliko časa preživelo s starimi starši, 19 % pa s starimi starši ni preživljalo veliko časa.

3.2.17 Stari starši kot prva izbira pri varstvu vnukov

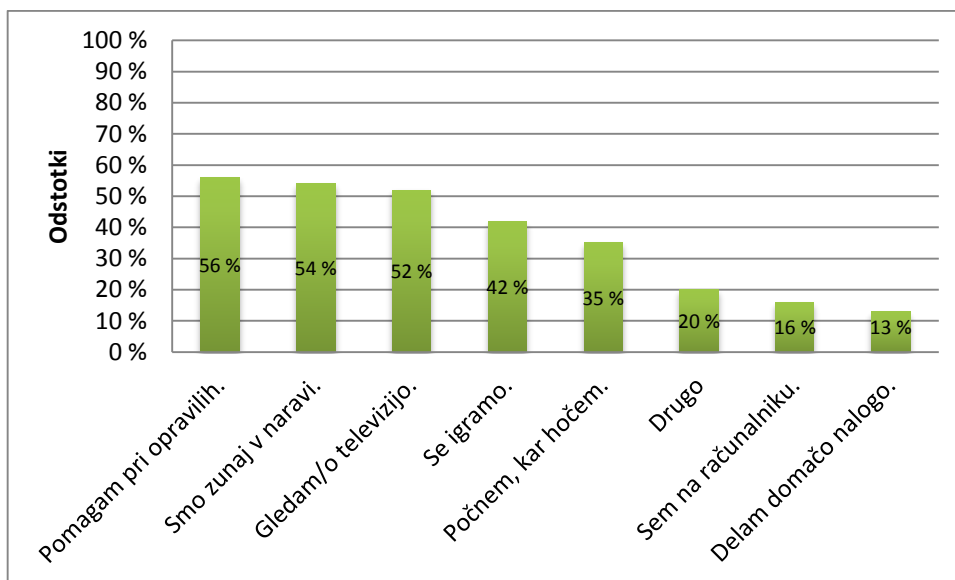

Slika 17: Ali so stari starši vaša prva izbira za varstvo otrok?

Graf prikazuje odgovore anketirancev na vprašanje, ali so stari starši prva izbira staršev za varstvo otrok. 90 %, je izbralo odgovor da. 10 % vprašanih pa se s temi ni strinjalo in je izbralo odgovor ne.

Čeprav varstva ne potrebujeva več, se spominjava, da sva kot mali deklici preživeli kar nekaj časa pri svojih starih starših, kar pa naju je zelo veselilo. Tak rezultat sva pričakovali.

3.2.18 Preživljanje časa pri babici ali dedku

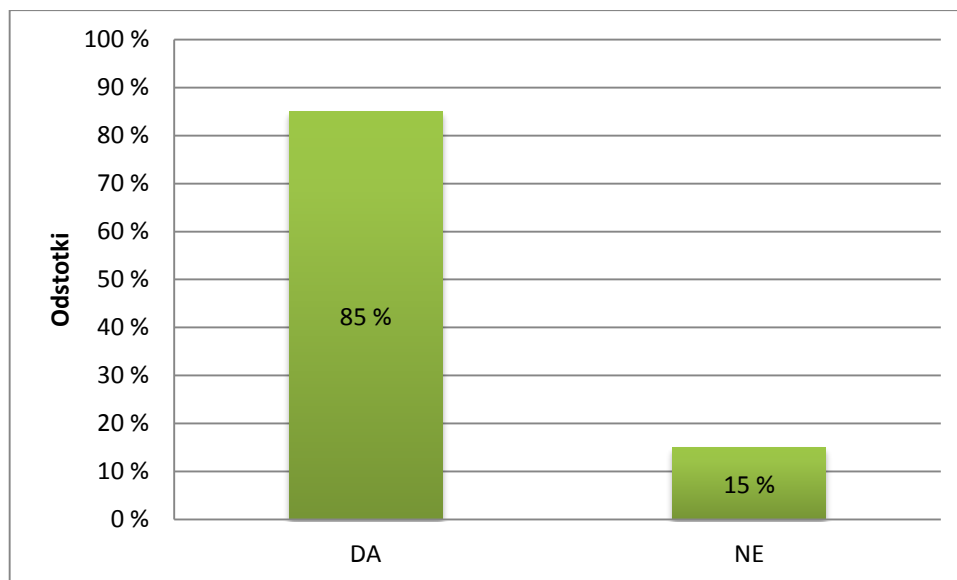

Slika 18: Kaj počneš, ko si pri babici/dedku?

Na to anketno vprašanje so odgovarjali učenci naše šole, možnih je bilo več odgovorov. 56% učencev je največkrat izbralo odgovor, da pomagajo pri opravilih, 54 % učencev preživi čas s starimi starši zunaj, v naravi. 52 % vprašanih pri starih starših gleda televizijo, 42 % se pri starih starših igra. 35 % vprašanih počne, kar hoče. 16 % učencev pri starih starših preživlja čas pred računalnikom. Domačo nalogo pri

babicah in dedkih opravlja 13 % . 20 % vnukov pa je izbralo odgovor drugo, pod katerega so napisali, da se pri starih starših pogovarjajo, pečejo palačinke, pojejo, smeji se vicem, berejo in igrajo inštrument.

3.2.19 Želje vnukov po preživljanju časa s starimi starši

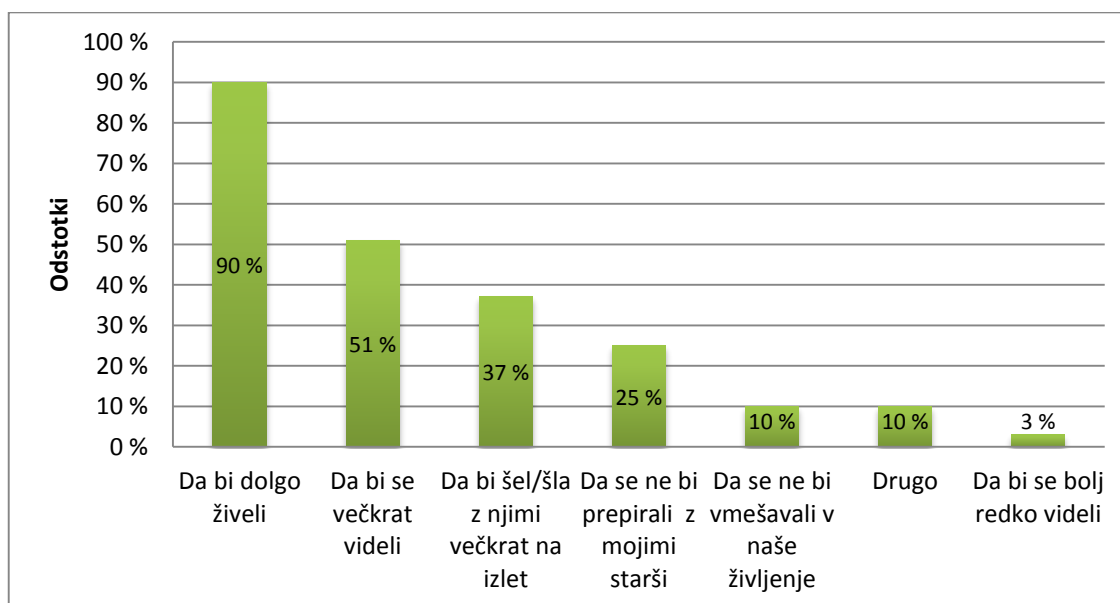

Slika 19: Ali želiš s starimi starši preživeti več časa?

Kot lahko razberemo iz grafa, je 85 % učencev izbrali odgovor da. Manjšina oziroma 15 % vprašanih otrok pa je izbralo odgovor ne.

Tudi midve bi izbrali odgovor da, saj se nama zdi, da se je lepo družiti z najinima starima staršema.

3.2.20 Kaj vnuki želijo starim staršem

Slika 20: Kaj želite svojim starim staršem?

Pri tem vprašanju je bilo možnih več odgovorov. Med anketiranimi vnuki je bil največkrat izbran odgovor, da bi stari starši še dolgo živeli, saj ga je izbralo 90 % vprašanih. 51 % je izbralo, da bi se radi

večkrat videli, 37 % učencev si želi s starimi starši oditi večkrat na izlet. 25 % učencev si želi, da se stari starši ne bi prepirali s svojimi starši, 10 % vnukov pa si želi, da se stari starši ne bi vmešavali v njihovo življenje. 3 % se želijo s starimi starši bolj redko videti. 10 % pa je izbralo izbirno možnost drugo, pod katero so navedli, da si želijo, da bi se stari starši bolj zanimali zanje, da bi jim povišali žepnino in da bi prišli k njim živet.

Slika 21: Babica in dedek (VIR: <http://blog.everythingsummercamp.com/ask-grandma-and-grandpa-they-know/>)

4 RAZPRAVA IN ZAKLJUČEK

Med pisanjem raziskovalne naloge sva prišli do ugotovitve, da je vloga starih staršev drugačna od vloge staršev, saj morajo starši poskrbeti za vzgojo in disciplino otroka, stari starši pa so lahko bolj popustljivi.

Pri pregledu odgovorov anketiranih sva se naučili veliko novega o odnosih med starimi starši, starši in vnuki.

Ugotovili sva, da drži besedna zveza »srebrni lasje in zlato srce«, vsaj med najinimi anketiranimi.

To podpirajo tudi najine hipoteze:

HIPOTEZA 1: Stari starši vnukom ne postavljajo mej.

Prvo hipotezo sva zavrgli, saj je anketa pokazala, da 63 % vprašanih starih staršev svojim vnukom postavlja meje. To naju je presenetilo, saj sva iz prebrane literature bili mnenja, da babice in dedki ne postavljajo meja vnukom, jih razvajajo ter jim kdaj tudi pogledajo skozi prste.

HIPOTEZA 2: Stari starši bi radi preživeli več časa z vnuki.

Druga hipoteza je bila potrjena, saj je 88 % starih staršev izbralo odgovor, da želijo več časa preživeti z vnuki.

HIPOTEZA 3: Starši iščejo nasvet o vzgoji pri svojih starših.

Ta hipoteza je bila potrjena, saj je 62 % anketiranih odgovorilo pritrdilno, 38 % pa z ne.

HIPOTEZA 4: Stari starši imajo pomemben pomen v vnukovem življenju.

Hipoteza 4 je bila potrjena, saj je večina (oziroma 61 %) vprašanih vnukov odgovorilo, da imajo stari starši velik pomen v njihovem življenju.

HIPOTEZA 5: Ob besedi stari starši imamo lepo in dobre asociacije.

Peta hipoteza je tudi bila potrjena, saj je večina učencev pomislila na lepe stvari, kot so na ljubeč pogled, nežna roka, dobra hrana in drugo.

Meniva tudi, so bile raziskovalne metode primerne.

Odgovori vprašanih pa so nama povedali, da se tri generacije med seboj večinoma dobro razumejo. Pri vzgoji otrok stari starši zaupajo staršem in obratno, čeprav starši svoje starše še vedno radi vprašajo po nasvetu o vzgoji. Stari starši so po mnenju staršev tudi dober vzgled vnukom, v vzgojne težave vnukov pa ne vmešavajo preveč in jim znajo postaviti meje. Vnuki tudi menijo, da jim dedki in babice v njihovem življenju veliko pomenijo.

Iz podrazdelkov 3.2.6, 3.2.7 in 3.2.8 in pripadajočih grafov pa je dobro razvidno, da imajo stari starši dobro mnenje o vnukih, da imajo starši dobro mnenje o svojih starših in da imajo vnuki dobro mnenje o starih starših, saj so večinoma izbrali besedne asociacije, ki pomenijo pozitiven odnos.

Ugotavljava tudi, da si kljub moderni komunikacijski tehnologiji in hitrem življenju, kot radi rečemo, stari starši in vnuki še vedno najdejo čas za drug drugega. Starši pa to druženje podpirajo, saj so si sami, ko so še bili otroci, želeli, da bi več časa preživeli s svojimi dedki in babicami.

Seveda vsi otroci sveta ne morejo izkusiti ljubezni starih staršev, njihovih spodbud in zaupanja. Toda iz rezultatov najine ankete sva ugotovili, da so odnosi med starimi starši in vnuki anketirancev zelo močni. Upava, da bo tako tudi ostalo.

Med raziskovanjem so se nama porodila še mnoga druga vprašanja, a niso bila v obsegu najine raziskovalne naloge.

Eno iz med teh je bilo vprašanje, ali se je in kako se je odnos starih staršev in vnukov skozi zgodovino spreminjal. Morda bi bilo to dobro izhodišče za naslednjo raziskovalno nalogo.

Pri pregledu in analizi odgovorov pa se nama so se nama postavila še naslednja vprašanja: Ali babice in dedki živijo dovolj kakovostno starost? S kakšnimi ovirami in težavami se srečujejo v tem življenjskem obdobju? V povezavi s tem pa bi bilo tudi dobro raziskati, kako družba pomaga starostnikom in na katerih področjih jim nudi podporo.

5 VIRI IN LITERATURA

Freljih Gorjanc, J. Tašča in tast dobrodošla pomoč ali nadloga. Ringaraja.net, 27. januar 2011. Dostop: http://www.ringaraja.net/clanek/tasca-in-tast-dobrodosla-pomoc-ali-nadloga_4077.html (20. 12. 2015)

Hergula, A. Mamica pravi, da me ne smeta preveč razvajati. Revija ABC zdravja 2015, letnik 10, številka 10, str. 30 - 31.

Jakič, K. Stari Starši, tašče in še kaj. Zakonska in družinska terapija ter svetovanje, 2013 Dostop: <http://www.druzinsko-svetovanje.si/clanki/stari-starsi-tasce-in-se-kaj/> (10. 2. 2016)

Korinšek, N. Stari starši in vnuki - zavezništvo brez meja, 2013. Dostop: http://www.siol.net/trendi/aktualno/2013/11/stari_starsi_in_vnuki_zaveznistvo_brez_meja.aspx

Lekše, B. Stari starši naj pomagajo pri vzgoji, a naj ne bodo vsiljivi. Ljubljana: RTV Slovenija, 15. januar 2015. Dostop: <http://www.rtvsl.si/moja-generacija/stari-starsi-naj-pomagajo-pri-vzgoji-a-naj-ne-bodo-vsiljivi/355834> (5. 2. 2016)

Slika babice in dedka.VIR: <http://blog.everythingsummercamp.com/ask-grandma-and-grandpa-they-know> (10. 3. 2016)

Slika družina na naslovni strani raziskovalne naloge. VIR: <http://complexfamilies.com.au/siblings-extended-family/>

Statistični urad Republike Slovenije. Število in sestava prebivalstva. Dostop: <http://www.stat.si/StatWeb/pregled-podrocja?idp=104&headerbar=15> (23. 2. 2016)

6 PRILOGE

6.1 Anketa za učence (vnuke)

Spoštovani učenci!

Sva devetošolki Anika in Nika. Pri najini raziskovalni nalogi naju zanimajo odnosi med tremi generacijami: stari starši, starši in otroci. Vljudno bi vas prosili, da izpolnite naslednjo anketo.

1) NA KAJ POMISLIŠ, KO SLIŠIŠ BESEDO BABICA/DEDEK (Možnih je več odgovorov)?

- pripovedovanje o starih časih
- ljubeč pogled
- nežna roka
- zmerjanje
- sladkarije
- darila
- izleti
- denar
- pravljice
- razvajanje
- dobra hrana
- ukazovanje
- drugo: _____

2) KOLIKOKRAT NA TEDEN IMAŠ STIKE Z BABICI / DEDKOM? (Možen je samo en odgovor, obkrožite.)

- vsak dan
- skoraj vsak dan
- vsaj enkrat tedensko
- občasni obiski
- zelo redko
- nikoli

3) KAJ POČNEŠ, KO SI PRI BABICI/DEDKU? (Obkrožiš lahko več odgovorov.)

- se igram
- gledam/o televizijo
- sem na računalniku
- pomagam pri opravih
- smo zunaj v naravi
- delam domačo nalogo
- počnem, kar hočem
- drugo: _____

4) ALI ŽELIŠ S STARIMI STARŠI PREŽIVETI VEČ ČASA (Obkroži)?

DA NE

5) KAKO OCENJUJEŠ VLOGO/POMEN STARIH STARŠEV V TVOJEM ŽIVLJENJU (Obkroži)?

- 1) povsem nepomembno
- 2) nepomembno
- 3) nimajo posebne vloge/pomena
- 4) pomembno
- 5) zelo pomembno

6) KAJ ŽELITE SVOJIM STARIM STARŠEM (Možnih je več odgovorov)?

- da bi dolgo živeli;
- da bi se večkrat videli;
- da bi šel / šla z njimi večkrat na izlet;
- da se ne bi kregali z mojimi starši;
- da se nebi vmešavali v naše življenje;
- da bi se bolj redko videli;
- drugo: _____

Hvala za sodelovanje!

Nika in Anika

6. 2 Anketa za starše

Spoštovani starši!

Sva devetošolki Anika in Nika. Pri najini raziskovalni nalogi naju zanimajo odnosi med tremi generacijami: stari starši, starši in otroci. Vljudno bi vas prosili, da izpolnite naslednjo anketo.

1) Koliko otrok imate?

2) Na kaj pomislite, ko slišite besedo stari starši?

- Pomoč
- Razvajanje
- Varstvo
- Sladkarije
- Prepir
- Ukazovanje
- Drugo: _____

3) Koliko krat na teden imate stike z otrokovimi starimi starši?

- Vsak dan
- Skoraj vsak dan
- Vsaj enkrat tedensko
- Občasni obiski
- Zelo redko
- Nikoli

4) Ali mislite, da so stari starši dober vzgled otrokom?

DA NE

5) Ali kdaj za nasvet o vzgoji vprašate svoje starše?

DA NE

6) Ali ste kot otrok veliko časa preživeli s starimi starši?

DA NE

7) Ali so stari starši vaša prva izbira za varstvo otrok?

DA NE

8) Kako odreagirajo stari starši, če nastanejo vzgojne težave?

- Se delajo, kot da ne vidijo težav.
- Se vmešavajo tako, da začnejo deliti nasvete, kritizirati.
- Se vmešavajo tako, da skušajo prevzeti vlogo staršev in sami rešiti težave.
- Pustijo, da težave z otroci rešimo sami.
- Drugo: _____

Hvala za sodelovanje!

Nika in Anika

6. 3 Anketa za stare starše

Spoštovani stari starši!

Sva devetošolki Anika in Nika. Pri najini raziskovalni nalogi naju zanimajo odnosi med tremi generacijami: stari starši, starši in otroci. Vljudno bi vas prosili, da izpolnite naslednjo anketo.

1) Koliko vnukov imate?

2) Kolikokrat na teden imate stike z vnuki?

- Vsak dan	- Občasni obiski
- Skoraj vsak dan	- Zelo redko
- Vsaj enkrat na teden	- Nikoli

3) Na kaj pomislite, ko slišite besedo vnuk?

- Radost, veselje	- Razvajanje
- Napor	- Drugo : _____
- Prepir	

6.) Ali vnukom postavljate meje?

DA NE

7.) Ali zaupate svojim otrokom, da znajo biti dobri starši?

DA NE

10.) Ali bi z vnuki radi preživel več časa?

DA NE

11.) Ali ste mnenja, da ste z vnuki bolj potrpežljivi kot ste bili z lastnimi otroci?

DA NE

Hvala za sodelovanje!

Nika in Anika